

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 339/2021-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Mariannou Kohútovou Bérešovou, advokátkou, Štefánikova 47, Bratislava, IČO 36 066 311, proti postupu Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 51/2012 a jeho rozsudku z 15. decembra 2016, postupu Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 248/2017 a jeho rozsudku z 31. mája 2018 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 87/2019 a jeho uzneseníu z 25. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 47 prvej a druhej vety Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň sťažovateľ žiada priznať finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov vyplýva nasledovný stav veci:

3. Podanou žalobou sa sťažovateľ domáhal proti žalovanej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“ alebo „správkyňa“), zaplata sumy 5 812,52 eur s príslušenstvom. Na základe návrhu sťažovateľa Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 18 C 51/2012-448 z 30. júna 2016 pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaná a intervenient KOOOPERATÍVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO 00 585 441 (ďalej len „intervenient“ alebo „poisťovňa“), sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi sumu 5 812,52 eur spolu so 7 % ročným úrokom z omeškania od 1. apríla 2006 do zaplata. Uplatnený nárok predstavoval škodu, ktorá mala vzniknúť sťažovateľovi tým, že mu žalovaná ako správkyňa v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu VODOSTAV-SV a. s., Drieňová 7, Bratislava (ďalej len „úpadca“), nevyplatila mzdu na základe mzdovej listiny z marca 2006, aj keď ostatným zamestnancom ju vyplatila a v tom čase mala dostatok finančných prostriedkov.

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 51/2012-469 z 15. decembra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že s poukazom na žalovanou vznesenú námietku je uplatnený nárok premlčaný. Sťažovateľovi začala plynúť subjektívna premlčacia doba okamihom, keď sa dozvedel, že mu vznikla škoda a kto za ňu zodpovedá, teda splatnosťou mzdy v marci v roku 2006, keď mu neboli vyplatené finančné prostriedky. S poukazom na § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje trojročnú objektívnu premlčaciu dobu na uplatnenie práva na náhradu škody, ktorá začína plynúť od okamihu, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla, okresný súd nemohol priznať nárok sťažovateľa, keďže žaloba bola podaná na súde až 16. septembra 2011. Právoplatnosťou rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Cbi 13/2008-83 z 1. júla 2009, ktorým súd určil, že uplatnený nárok na náhradu mzdy v sume 5 812,52 eur je pohľadávkou proti podstate, sa potvrdila existencia uplatneného práva a odstránila sa spornosť vo vzťahu k uplatnenému nároku zo strany sťažovateľa, no toto rozhodnutie malo iba deklaratórny charakter. Okresný súd konštatoval, že i v prípade, ak by začala plynúť premlčacia doba od tohto okamihu (právoplatnosťou rozhodnutia 26. augusta 2009), aj v tom prípade by bol nárok sťažovateľa premlčaný. Okresný súd tiež uviedol, že poisťovňa, ktorá v konaní vystupuje ako intervenient, nemôže byť na žiadne plnenie zaviazaná, aj keď v dôsledku zákonného poistenia by bola povinná nahradiť škodu za povinného, a preto takto formulovanej žalobe by nemohol vyhovieť.

5. Na základe sťažovateľom podaného odvolania rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 9 Co 248/2017-503 z 31. mája 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd dospel rovnako k záveru, že sťažovateľom uplatnený nárok je premlčaný, teda právny záver okresného súdu považoval za správny. Krajský súd uviedol, že okresný súd vykonal dostatočné dokazovanie, na vec použil správne ustanovenia právnych predpisov a odvolací súd doplnil dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie tak, aby zodpovedalo právu na spravodlivý proces. Za dôvodnú vyhodnotil krajský súd námietku sťažovateľa, že okresný súd neuviedol, od kedy začala plynúť premlčacia doba a kedy uplynula. Podľa názoru odvolacieho súdu nebolo rozhodujúcim pre začiatok počítania premlčania nevyplatenie mzdy sťažovateľovi za marec 2006, pričom splatnosť tejto mzdy nebola skúmaná, avšak platí, že ak nebolo v pracovnej zmluve alebo kolektívnej zmluve dohodnuté inak, podľa § 129 ods. 1 Zákonníka práce je mzda splatná pozadu za mesačné obdobie, a to najneskôr do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca, ak sa v kolektívnej zmluve alebo v pracovnej

zmluve nedohodlo inak. V danej veci žalovaná ako správkyňa úpadcu využila svoje právo podľa § 19 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“) poprieť pohľadávku, týmto sa predmetná pohľadávka stala spornou a k definitívnemu vyriešeniu spornosti tejto pohľadávky došlo až rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Cbi 13/2008-83 z 1. júla 2009 právoplatným 26. augusta 2009. Až od tohto dňa podľa názoru odvolacieho súdu bolo možné začať počítať plynutie premlčacej doby, a keďže žaloba v tejto veci bola podaná na súde 16. septembra 2011, ku dňu podania žaloby uplynula subjektívna premlčacia lehota, a to 26. augusta 2011, a objektívnou premlčacou lehotou už preto nebolo ani potrebné sa zaoberať, pretože na to, aby nárok na náhradu škody premlčaný nebol, je potrebné, aby bola v čase podania žaloby zachovaná tak subjektívna, ako aj objektívna premlčacia doba. Keďže vznesenú námietku premlčania považoval krajský súd za dôvodnú, čo bolo dôvodom na zamietnutie žaloby, ostatnými odvolacími dôvodmi sťažovateľa sa už nezaoberal.

6. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V dovolaní uviedol, že napadnutý rozsudok krajského súdu je založený na nesprávnom právnom posúdení v otázke premlčania pohľadávky, je arbitrárny a absolútne nedostatočne odôvodnený. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) napadnutým uznesením č. k. 3 Cdo 87/2019 z 25. augusta 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) dovolanie odmietol. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že napriek tomu, že sťažovateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, prípustnosť dovolania riadne nešpecifikoval v zmysle kvalitatívnych požiadaviek, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nešpecifikoval (konkrétnu) právnu otázku. Z obsahu dovolania vyplýva, že napriek formálnemu označeniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 CSP sťažovateľ namietal vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP, keď rozhodnutie odvolacieho súdu označuje za arbitrárne a absolútne nedostatočne odôvodnené, vychádzajúce z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Najvyšší súd ďalej dôvodil, že nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého z dôkazov neboli už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) a nová právna úprava na samej podstate uvedeného nič nezmenila. Sťažovateľom tvrdenú námietku nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Najvyšší súd uviedol, že obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie sťažovateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu, keďže dovolaním napádaný rozsudok uvádzal skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Najvyšší súd tak uzavrel, že sťažovateľ nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné).

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutým rozhodnutiam všeobecných súdov podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) Sťažovateľ nesúhlasí s právnym posúdením veci krajským súdom, podľa ktorého subjektívna premlčacia doba začala plynúť právoplatnosťou rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Cbi 13/2008-83 z 1. júla 2009. Keďže pohľadávky proti podstate, teda aj pohľadávku sťažovateľa, môže správca uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzného konania, v takom prípade by premlčacia doba v prípade konkurzného konania začala plynúť až právoplatným rozhodnutím o skončení konkurzného konania. V zmysle uvedeného v čase, keď podľa súdu mala začať plynúť premlčacia doba, ani nebolo možné, aby sa sťažovateľ obrátil na súd so žalobou o náhradu škody, keďže v tom čase sťažovateľovi ani žiadna škoda nevznikla z dôvodu, že správca úpadcu má podľa § 31 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní zákonnú lehotu na uspokojenie takejto pohľadávky až do právoplatného ukončenia konkurzu. A až po márnom uplynutí tejto lehoty by bolo možné hovoriť o skutočne vzniknutej škode.
- b) Navyše, keďže právo bolo priznané sťažovateľovi rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 10 Cbi 13/2008-83 z 1. júla 2009, v zmysle § 110 Občianskeho zákonníka platí, že sa premlčuje za 10 rokov.
- c) Okresný súd ani krajský súd nebrali do úvahy fakt, že v tejto právnej veci ide o náhradu škody proti žalovanej ako osobe, ktorá sa pri výkone svojej funkcie dopustila zjavne úmyselnej chyby, keďže výplatnú pásku sťažovateľovi sama vystavila presne vo výške, ktorá je predmetom žaloby, a teda bola si vedomá toho, že táto mzda mu patrí. Oba sudy počítali plynutie premlčacej doby nesprávne a navyše premlčacia doba, ktorá mala uplynúť sťažovateľovi a ktorú počítal súd, pokiaľ plynula, tak proti úpadcovi, a nie proti osobe správkyne, ktorá je v tomto konaní žalovaná. V tomto prípade nastupuje osobná zodpovednosť správkyne v zmysle § 8 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní, a preto je zodpovedná za takto spôsobenú škodu sťažovateľovi podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Keďže je zrejmé, že išlo o úmyselné konanie, v takomto prípade by bola aplikovateľná dĺžka premlčacej doby 3 roky, nie 2 roky, ako to uvádza krajský súd v napadnutom rozsudku.
- d) Pohľadávka bola sťažovateľom uplatnená na príslušnom krajskom súde, preto premlčacia doba v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka neplynula a právo sa nemohlo v zmysle uvedeného premlčať. Touto otázkou sa príslušný súd nezaoberal.
- e) Sťažovateľ sa obrátil na súd so žalobou po tom, ako sa dozvedel, že mu vznikla škoda pred ukončením konkurzu úpadcu, a to keď dostal list krajského súdu z 18. mája 2011, v ktorom krajský súd po bezpočetných urgenciách sťažovateľa priamo na konkurznom súde o vyplatenie mzdy uviedol, že úpadca už nedisponuje žiadnymi finančnými prostriedkami. Práve toto oznámenie krajského súdu informovalo sťažovateľa o tom, že jeho nárok na vyplatenie mzdy proti úpadcovi nebude uspokojený vôbec, a teda že mu vznikla škoda, a zároveň o tom, že nezákonným postupom žalovanej mu v momente nedostatku finančných prostriedkov na účte úpadcu vznikla škoda a je nutné domáhať sa jej náhrady od žalovanej.
- f) Napadnuté rozhodnutia krajského súdu i okresného súdu sú nezákonné, arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, v rozpore so základnými právnymi predpismi, vychádzajú z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, sú v rozpore s právnou praxou a ustálenou judikatúrou a v hrubom rozpore s princípmi spravodlivosti.
- g) Odôvodnenie odvolacieho súdu navodzuje dojem, ako keby sa odvolací súd vôbec alebo len veľmi povrchno oboznámil s rozsudkom súdu prvej inštancie a odvolaním sťažovateľa proti nemu. Závery odvolacieho súdu vzhľadom na skutkový a právny stav veci vyznievajú rozporuplne. Odvolací súd na jednej strane uvádza, že okresný súd svoje skutkové a právne závery v napadnutom

rozhodnutí aj náležite odôvodnil. Okresný súd pritom svoje rozhodnutie založil vlastne výhradne na uplynutí premlčacej doby, ktorú aplikoval proti inej osobe ako tej, proti ktorej bolo vedené súdne konanie sp. zn. 10 Cbi 13/2008, od ktorého ju odvodzoval. V uvedenej časti je preto rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie aj zjavne zmätočné.

h) V rámci odôvodnenia návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľ uviedol, že predmetné súdne konanie trvá už viac ako 10 rokov, t. j. konanie je postihnuté extrémnymi prieťahmi signalizujúcimi porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote. Predmetná vec nie je skutkovo ani právne zložitá a predstavuje bežnú a pravidelnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov. Z dôvodu nečinnosti a nesprávneho (neefektívneho) postupu a rozhodovania všeobecných súdov je sťažovateľ dlhodobo nedôvodne vystavený značnému stavu právnej neistoty. Porušovanie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zo strany uvedených súdov sťažovateľ pociťuje ako značnú psychickú traumu, ktorá ho neprimerane a dlhodobo zaťažuje a nedôvodne prehlbuje stav jeho právnej neistoty a spôsobuje mu aj značnú majetkovú i nemajetkovú ujmu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorý odmietol dovolanie sťažovateľa, a tiež napadnutým postupom všeobecných súdov v nimi vedených konaniach.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu:

9. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pritom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

10. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

11. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

12. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu opravný prostriedok, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd ako súd odvolací, ktorý v prípade zistenia zásahu súdu prvej inštancie do základných práv alebo slobôd sťažovateľa (či už svojím rozhodnutím alebo postupom) bol zároveň povinný týmto právam alebo slobodám poskytnúť ochranu.

13. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

14. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

15. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti považuje za potrebné poukázať aj na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

16. Vychádzajúc zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľa, po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že podstatné námietky sťažovateľa opomínajú judikatúru ústavného súdu a ústavnú sťažnosť možno podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na jej skutočný obsah (nesúhlas sťažovateľa so závermi krajského súdu) vyhodnotiť v podstate ako ďalšie „pokračovanie vo svojej argumentácii“, čím podaná ústavná sťažnosť nedosahuje potrebnú ústavnú intenzitu. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti uvádza v podstate totožné námietky, ako uviedol v konaní na súde prvej inštancie, odvolaní a dovolaní a svojou ústavnou sťažnosťou vlastne pokračuje v polemike so všeobecnými súdmi o tom, k akým skutkovým a právnym záverom mali všeobecné súdy dospieť. Sťažovateľ s ohľadom na námietky uvedené v jeho ústavnej sťažnosti

stavia ústavný súd do pozície súdu ďalšej inštancie a dožaduje sa opätovného prieskumu skutkových okolností, ako aj ich nového, pre neho priaznivejšieho vyhodnotenia. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy má však iný účel a význam (sleduje ochranu základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a slobôd), a preto ústavný súd už na prvý pohľad nevzhliadol príčinnú súvislosť medzi porušením označených práv a napadnutým rozsudkom krajského súdu.

17. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu v nadväznosti na sťažovateľom uplatnené sťažnostné námietky ústavný súd uvádza, že vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu nezistil ani arbitrárnosť a ani zjavnú neopodstatnenosť prijatých právnych záverov. Závery prijaté krajským súdom v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku (pozri najmä body 19 až 21) nevykazujú znaky svojvôle, a preto v tejto situácii ústavný súd nemá dôvod zasahovať do nich, prípadne ich inak „vylepšiť“. Krajský súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k právnomu záveru, že sťažovateľ neuplatnil svoj nárok na náhradu škody v dvojročnej premlčacej dobe, čo viedlo po žalovanou dôvodne vznesenej námietke premlčania k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. Odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje logické vysvetlenie, k akým skutkovým zisteniam krajský súd dospel, aké právne normy a z akých dôvodov aplikoval a ako ich interpretoval.

18. Ústavný súd považuje argumentáciu odvolacieho súdu za dostatočnú, jasnú a zrozumiteľnú, založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

19. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhou vetou charty, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, práv podľa čl. 13 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 47 prvej vety charty ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdené porušenie označených práv neodôvodnil nijakými skutkovými tvrdeniami ani právnou argumentáciou, ktoré by sa na nich vzťahovali. Ústavný súd konštatuje, že obligatórnou náležitosťou ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde je povinnosť sťažovateľa uviesť konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Keďže ústavná sťažnosť v tejto časti neobsahuje relevantné odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

21. Z uvedeného je zrejmé, že ústavná sťažnosť v tejto časti neobsahuje také náležitosti, ktoré majú pre rozhodnutie ústavného súdu a vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv kľúčovú povahu. Za danej situácie neprichádzala do úvahy výzva na odstránenie uvedených nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. zákona o ústavnom súde, keďže takáto výzva slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu na začatie konania, avšak nie na doplnenie samotnej podstaty návrhu.

22. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

23. Čo sa týka napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ neuvádza vo svojej ústavnej sťažnosti žiadnu argumentáciu, ktorou by z ústavnoprávneho hľadiska namietal porušenie svojich konkrétnych práv garantovaných ústavou, listinou, dohovorom, dodatkovým protokolom či chartou právnymi závermi najvyššieho súdu, v zmysle ktorých odmietol sťažovateľom podané dovolanie ako neprípustné. Inak povedané, sťažovateľ síce v petite ústavnej sťažnosti označil konkrétne články ústavy, listiny a uvedených medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, ktoré mali byť napadnutým uznesením najvyššieho súdu porušené, avšak v obsahu ústavnej sťažnosti neuvádza argumentáciu alebo odôvodnenie jeho názoru o porušení označených práv [požiadavka plynúca z čl. 127 ústavy a § 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Uvedený nedostatok zabraňuje ústavnému súdu posúdiť opodstatnenosť ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu a možnosť jej prijatia v tejto časti na ďalšie konanie.

24. Ústavný súd preto podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

III.4. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 47 druhej vety charty napadnutým postupom všeobecných súdov v označených konaniach:

25. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti v tejto časti ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť vykazuje rovnaké nedostatky, ako vyplývajú z časti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu. Sťažovateľ síce v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 druhej vety charty postupom všeobecných súdov v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia, no ústavná sťažnosť neobsahuje jedinou ústavnoprávne relevantnú námietku, ktorá by mala svedčiť o porušení označeného práva, rozhodovanie o ktorom by patrilo do právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ len v rámci odôvodnenia svojho návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia uviedol, že predmetné súdne konanie trvá už viac ako 10 rokov, čo podľa sťažovateľa znamená, že je postihnuté extrémnymi prietahmi signalizujúcimi porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote, no bližšie nekonkretizuje, akým postupom, ktorého konkrétneho orgánu verejnej moci, malo k uvedeným prietahom dôjsť. Ústavný súd opakovane konštatuje, že obligatórnou náležitosťou ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde je povinnosť sťažovateľa uviesť konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Keďže ústavná sťažnosť v tejto časti neobsahuje relevantné odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

26. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť ani v tejto časti neobsahuje také náležitosti, ktoré majú pre rozhodnutie ústavného súdu a vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv kľúčovú povahu a tvoria samotnú podstatu návrhu, neprichádzalo do úvahy vyzvať sťažovateľa na odstránenie uvedených nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

27. Zároveň je potrebné uviesť, že ani v prípade, ak by ústavná sťažnosť sťažovateľa v tejto časti spĺňala všetky zákonom ustanovené náležitosti, neprinieslo by to pre neho vecne iný výsledok.

28. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (to platí aj pre základné právo podľa čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 47 druhej vety charty) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označených práv postupom súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

29. V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z toho, že ústavná sťažnosť plní významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

30. Z obsahu ústavnej sťažnosti a napadnutých rozhodnutí vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti boli konania vedené pred okresným súdom, krajským súdom a dovolacie konanie vedené pred najvyšším súdom právoplatne skončené. Sťažovateľ bol o ich skončení vyrozumieť, pretože mu boli doručené písomné vyhotovenia rozhodnutí. Stav právnej neistoty preto vo vzťahu k týmto konaniam netrval. Ústavná sťažnosť by tak nesmerovala proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu, preto by ju bolo potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

31. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu